Nr. 92. Poznań, poniedziałek 20. sierpnia 1928. X. Rok.

RYNEK DRZEWNY

ORGAN DLA HANDLU I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO

OFICJALNY ORGAN GIEŁDY DRZEWNEJ W BYDGOSZCZY, OFICJALNY ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁOWCÓW DRZEWNYCH W POZNANIU, OFICJALNY ORGAN KURSU HANDLU DRZEWEM W BYDGOSZCZY.

WYCHODZI W PONIEDZIAŁKI, ŚRODY I PIĄTKI.

PRZEDPŁATA na wrzesień 1928 r. wynosi: w Poznaniu przy odbiorze w ekspedycji: 4,75 złote. Na pocztach 5,09 złote. Pod opaską wprost z ekspedycji w kraju i w wolnem mieście Gdańsku: 5,50 złote. Pod opaską za granicą (oprócz Gdańska): 6,60 złotych. Numer pojedyńczy kosztuje: w Poznaniu w Ekspedycji 40 groszy. Z przesyłką pocztową w kraju i w wolnem mieście Gdańsku 45 groszy. Zagranicą 50 groszy.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja „RYNKU DRZEWNEGO“: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 1820. DRUKARNIA: Poznań, Wielkie Garbary 20. Nr. telefonu 3406. Konta bieżące: P. K. O. 206377 — Bank Handlowy w Warszawie Oddz. w Poznaniu — Bank Przemysłowców Poznań — Bank Pozn. Ziemstwa Kredyt. w Poznaniu.

Projekt finansowania przemysłu drzewnego zachodniej Polski.

Do licznych pomysłów, mających na celu uzdrowienie przemysłu drzewnego Polski, drogą finansowania jego potrzeb, dołączamy projekt planowego udzielenia realnej pomocy kredytowej przemysłowi tartacznemu kresów zachodnich, opracowany przez p. M. Namysła, członka Związku Przemysłowców Drzewnych w Poznaniu, i wręczony Prezesowi Banku Gosp. Krajowego p. Dr. R. Góreckiemu, podczas pobytu jego w Poznaniu, który na zebraniu tutejszej Izby Przemysłowo-Handlowej oświadczył, iż przemysł drzewny poznańskiego i pomorza dotąd w bardzo nieznacznej mierze korzystał z kredytów B. G. Kr. Z treścią aktualnej pracy p. M. Namysła pragniemy zapoznać szerszy ogół zainteresowanych i zwrócić jego uwagę na szereg momentów, uwidocznionych w projekcie, będących atmosferą gospodarczą w jakiej znajduje się przemysł tartaczny zachodniej Polski, a które bezsprzecznie mogłyby się stać czynnikami rozwojowymi, gdyby kwestja kredytowa została tak załatwioną jak wymagają tego postulaty sfer przemysłowych.

Ponieważ tartacznictwo Wielkopolski i Pomorza pod względem kredytów, było dotychczas najbardziej upośledzone, nie posiadając ani stałego ich źródła w instytucjach opartych o Skarb, a tem mniej w bankach prywatnych, przeto szczególnie w dobie obecnej, w okresie, kiedy finansowanie przemysłu drzewnego staje się zagadnieniem życia lub śmierci — walka o pozyskanie kapitału weszła w stadjum rozstrzygające.

Jest rzeczą wiadomą, iż B. G. Kr. jest tym czynnikiem, który posiada możność odwrócenia zmory kryzysu, zaglądającego w oczy tartacznika.

Również nie należy wątpić, iż upragnioną pomoc materjalną, w ramach zakreślonych istotną potrzebą przemysłu, udzieli nikt inny tylko właśnie ta instytucja.

Trzeba jednak tej pomocy nadać takie formy i taki kierunek oraz system, żeby w praktyce okazała się ona wydatną i racjonalną, a więc czynnikiem, który pobudzi do działania impuls rozwojowy przemysłu tartacznego ziem zachodnich.

W celu osiągnięcia owych, niezmiernie ważnych warunków, niezbędną jest współpraca przemysłu z B. G. Kr. nad ustaleniem sposobu finansowania tartacznictwa drogą dobrze obmyślanej i ujętą z całą znajomością sprawy, organizacji stałego kredytu.

Bez tego, kredyt odegra rolę doraźnej injekcji niecelowej, a nawet szkodliwej.

Dalszym krokiem realizacji współpracy jest właśnie projekt p. M. Namysła, który podajemy w obszernem streszczeniu, wstrzymując się od wszelkich komentarzy i uwag z naszej strony.

Redakcja.

Jeżeli przem. drzewny zachodniej Polski nie zdołał należycie wykazać swą siłę rozwojową, to powodów tego stanu rzeczy trzeba szukać nietylko w polityce kredytowej Państwa względem przemysłu drzewnego oraz w polityce traktatów handlowych z krajami, dokąd odchodzi nasze drewno, lecz przedewstkiem w polityce taryf kolejowych i bardzo być może, z uwagi na niedość szczęśliwą organizację przemysłu drzewnego jako takiego.

Jeżeli chodzi o umowę drzewną z Niemcami, to spowodowała ona takie zjawisko, że kupcy niemieccy bez przeszkód sprowadzają do siebie surowiec, przytem, będąc w szczęśliwszem położeniu finansowem (posiadają większe możliwości kredytowe) wypierają na submisjach polskich kupców-przemysłowców. Przemysł drzewny będzie tak długo utykał, dopóki nie zdobędzie się na wyrugowanie obcych kontrahentów, ubiegających się o surowiec w lasach tak prywatnych jak i państwowych i dopóki nie stworzy sobie ochronnego wału, przez który nie wyjdzie surowiec, lecz tylko mat. tarty, a z surowca tylko te materjały, jakie nie można w kraju przerobić ze względu na brak odpowiednich zakładów.

Dalej przemysłowiec drzewny powinien posiadać możność uzyskania kredytu tak długiego, iżby mógł przetrwać okres produkcji i by nie potrzebował w tym czasie sprzedawać towaru za bezcen tym kupcom zagranicznych, którzy tylko czyhają na odnośne momenty. Koncepcja syndykalizacji przem. drzewnego nie jest racjonalną; przeciw niej wypowiada się ta okoliczność, że mat. drzewny jest zbyt różnorodny co do jakości oraz rożnorodności wymagań poszczególnych Państw, importujących drewno z Polski, zarówno co do jakości jak też wymiarów.

Dalszym powodem, przemawiającym przeciwko utworzeniu syndykatu drzewnego w Polsce jest

konieczność samodzielnej sprzedaży mat. drzewnych, niekrępowanej przez żadne przepisy syndykatowe.

Natomiast najbardziej wskazazem jest stworzenie jednolitego frontu sprzedaży wobec zagranicy i to właśnie przy pomocy B. G. Kr.

Nim jednak zajdzie potrzeba określenia roli B. G. Kr. jako Banku Drzewnego, należy wykazać, że właśnie przem. drzewny wymaga od Rządu specjalnej opieki i uwagi przy zawieraniu traktatów handlowych.

Jak wiadomo wg. brzmienia umowy drzewnej, Niemcy zobowiązali się nie podnieść przedwojennych stawek celnych na mat. tarte, sprowadzone z Polski, których ilość ustalono na przeciąg jednego roku na 1,250 tys. m. sz.

Jak że ta korzyść wygląda w rzeczywistości?

Oto w przeciągu pół roku wykorzystano tylko ok. 16 proc. ustalonej ilości, a według teoretycznych obliczeń, należałoby w tym czasie wywieść 50 proc.

W zamian za powyższą fikcyjną koncesją, Niemcy otrzymali od nas zobowiązanie wpuszczenia na ich rynki nieograniczoną ilość surowca i pozatem, co już zakrawa na związanie nam rąk, otrzymali zapewnienie zupełnego niezmienienia polityki kolejowo-taryfowej odnośnie do eksportowanych okrąglaków.

Czyli, innemi słowy, nie wolno nam procentowo podwyższyć 25 proc. ulgi, z której korzysta drewno okrągłe, idące w celu przeróbki do krajowych tartaków.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy stan rzeczy w polsko-niem. handlu drzewnym, należy stwierdzić, że naszemu zachodniemu sąsiadowi znakomicie udał się manewr gospodarczy, jakim jest umowa drzewna, analogicznie jak swego czasu wygrali w rokowaniach o traktat handlowy z Rosją, na mocy ktorego powstał wielki nadwiślański przem. tartaczny, od Torunia do Gdańska włącznie z Bydoszczą.

Niemcy, idąc celowo po drodze potrzeb swego przemysłu drzewnego, stworzyli już drugą Bydgoszcz w okolicy Oderberg-Bralitz, w pobliżu Berlina i powstaje tam coraz większa ilość tartaków. (C. d. n.)

Słaby nastrój na rynku drzewnym.

Obecna sytuacja na krajowym rynku drzewnym rozwija się pod znakiem absolutnej niepewności, co do przyszłego ukształtowania się konjunktury.

Również jest dość trudno trafnie określić dzisiejsze położenie rynkowe. W każdym bądź razie usposobienie jest niejednolite z przewagą jednak czynników, osłabiających ogólny nastrój handlowy. Nawet jeżeli zreasumować nastroje w poszczególnych połaciach kraju, gdzie przemysł i handel drzewny odgrywa wybitną rolę dzięki ześrodkowaniu tam większych kompleksów leśnych i zakładów obróbczych, — to bilans spostrzeżeń nie da wyraźnego obrazu sytuacji, jakkolwiek z drugiej strony posiada ona pewne ustalające się rysy, naszkicowane półrocznym okresem, jak wiadomo, dla handlu drzewnego, niezbyt pomyślnym.

Cofanie się obrotów w handlu z Niemcami, nieustalona tendencja na rynku polsko-angielskim, ściśle ograniczone zakupy naszego drewna przez holenderskich i belgijskich kontrahentów, niemal zupełny zanik tranzakcji z francuskimi kupcami, — momenty te łącznie wywołują refleksje pasymistyczne.

Niekiedy się słyszy o zastoju a nawet o już zaistniałym kryzysie tak w handlu jak i w przemyśle drzewnym, słowem krążą po kraju wieści o bardzo złej i ustawicznie pogorszającej się sytuacji. Są to jednak głosy tych, którzy z niezrozumiałem zamiłowaniem wyolbrzymiają realne fakty.

Że nie jest dobrze — wie o tem każdy, lecz że obecne położenie na rynku drzewnym, nie jest katastrofalne, — o tem również każdy przemysłowiec i kupiec polski powinien wiedzieć.

Coprawda w tej chwili o zwyżce stanowczo nie można mówić, a jeśli już rozważania wkraczają w tą dziedzinę, to należałoby raczej wspomnieć o możliwości lekkiego obniżenia cen drewna w polsko-niemieckim handlu.

Wskazuje na to choćby taki moment, jak coraz to widoczniej zarysowujące się dążenie na rynku Rzeszy, do obniżenia cen.

Analogiczne zjawisko widzimy na rynku angielskim, chociaż tam ma ono miejsce od dawna, — jak dotychczas jednak bez konkretnych rezultatów.

Stanowisko naszych producentów, co do cen, jest narazie jeszcze nieustępliwe, lecz niewiadomo czy da się ono utrzymać na dłuższą metę, gdyż należy się liczyć z okoliczn. natury konjunkturalnej, które jeżeli zaistnieją, to bezwątpienia odegrają w ogólnem położeniu rynkowem rolę języczka u wagi. Trzeba bowiem pamiętać, iż polityka niemieckich kupców drzewnych nie idzie luzem, t. zn. nie kieruje się wyłącznie wzglę-

Jak należy wykorzystać piły taśmowe.

(Ciąg dalszy).

Jeżeli zaś mamy do czynienia z odwrotnem zjawiskiem, t. j. gdy piła przy zetknięciu się szablonem nie wykazuje wgłębień a przeciwnie — określone jej miejsca podnoszą szablon, to jest to dowodem, że właśnie te miejsca potrzebują przewalcowania.

Usuwanie tylko co opisanych defektów uskutecznia się zupełnie w ten sam sposób jak i wyżej podanych.

W miarę nabierania przez wyprawiacza doświadczenia w wyprawianiu pił taśmowych — komplikują się trochę te zabiegi, z których on moze korzystać, lecz za to daleko lepsze są rezultaty przewalcowywania pił.

Niżej przytoczona tablica wykazuje promienie krzywizn szablonów, stosowanych zazwyczaj w Ameryce przy nadawaniu piłom taśmowym prawidłowego podziału wewnętrznych napięć.

Krzywizny wypukłości szablonów do sprawdzania wydłużenia środkowych części pił.

1. Przy wypukłych ciągnących powierzchniach tarcz warsztatu.

Szerokość pił w mm.	Promień uwypukłości obwodu tarcz w m. (?)	Wysokość uwypukleń ciągnących powierzchni tarcz w mm.	Promienie wypukłości szablonów w m. (?)
125	8	0.25	5
150	8	0.37	5,5
175	9	0.43	7

2. Przy zupełnie płaskich powierzchniach ciągnących tarcz.

Szerokość pił w mm.	Promienie wypukłości szablonów
125	8
150	8
175	9
200	10
225	10
250	12,5
275	12
300	12

Przy walcowaniu miejsc zlutowań (złączeń) pił wskazanem jest nadawać środkowym ich częściom mniejsze wydłużenie niż pozostałem częściom pił.

dami dowolnej dyspozycji w zapotrzebowaniu, przeciwnie, przedstawia ona długi łańcuch, którego poszczególne ogniwa nie są niczem innem, jak tylko skalą położenia gospodarczego i ekonomicznego szeregu dziedzin przemysłowych, opartych mniej lub więcej o drewno.

Otóż należy sobie uświadomić, iż tak budownictwo, jak również przemysł dyktowy, meblarski oraz kolejnictwo w chwili bieżącej nie mogą sprowadzać większych ilości polskiego drewna, ponieważ z jednej strony rynek Rzeszy jest zaopatrywany w dostatecznej mierze w tańsze drewno amerykańskie i poniekąd skandynawskie, z drugiej zaś strony ogólne spożycie drewna w Niemczech w por. z 1927 rokiem, doznało znacznego ograniczenia, w dużym stopniu wskutek restrykcji kredytowych, te zaś są wynikiem szczupłej ilości kapitałów inwestycyjnych na rynku pieniężnym zachodniego sąsiada.

Również należy pamiętać, że program budowlany w Niemczech wciąż jeszcze nie jest definitywnie ustalony.

Kiedy będzie ustalony — trudno dziś o tem mówić, w każdym jednak razie ustalenie rozmiarów budownictwa w roku bież., będzie już spóźnionem, żeby realizować projekty, zakrojone na szerszą skalę.

Natomiast rynek angielski, jakkolwiek w chwili bieżącej nie jest korzystnie usposobiony dla naszego drewna i tranzakcje dokonuje się w bardzo miernych ilościach, to jednak trzeba się liczyć z tym faktem, że zapasy drewna w Anglji są na wyczerpaniu i wobec tego należałoby przewidzieć, że jesienią odbiorcy angielscy zaczną realizować większe zakupy, żeby pokryć przynajmniej bieżące zapotrzebowanie.

Nie jest nawet wykluczona pewna zwyżka cen materjałów, wywożonych do Anglji, lecz tylko w tym wypadku gdyby popyt się zwiększył.

Już teraz nawet w kołach zainteresowanych przemysłowców coś nie coś mówi się o tem, jednak nikomu nie wolno dawać posłuchu owym prognostykom. Fakty same przemówią najbardziej realnie.

Zatem jest rzeczą do przewidzenia, że słabnący handel z Niemcami otrzyma niejako rekompensatę na rynku angielskim, lecz jak wspomnieliśmy, to „zrównoważenie" mogłoby nastąpić dopiero po powstaniu szeregu momentów konjunkturalnych, one bowiem przedewszystkiem wchodzą w grę.

Otóż dlaczego powiedzieliśmy, że te momenty odegrają rolę języczka u wagi ogólnego położenia na rynku drzewnym.

Niezależnie od „anemji" obrotów z Niemcami, wypada podkreślić, że ceny ujawniają naogół stałą tendencję. Np. cena mat. tartych (budowlanych) utrzymuje się na wysokości 62—65 mkn. łącznie z opłatą celną franco wagon stacja przeznaczenia.

Podczas gdy zbyt sosnowego materjału odziomkowego jest dziś utrudniony, to obroty kopalniakami są naogół zadawalające; to samo zjawisko widzimy w dziale papierówki. Drewno papiernicze jest w tej chwili sortymentem stosunkowo łatwo sprzedażnym.

Konjunktura wewnętrznego rynku zdaje się zaciągać nowemi chmurami — ruch w obrotach posiada powolne tempo. Ostatnio w województwach centralnych nagromadzono znaczniejsze ilości drewna z okręgów północnych i wschodnich, w celu sprzedaży jego miejscowym odbiorcom, gdyż tak zagranica jak również ludność kresowa nie wykazuje chęci realizowania nowych zakupów.

Fakt ten może służyć miarą i wykładnikiem obecnej sytuacji na naszym rynku.

Pozatem należy ujawnić nader charakterystyczny moment: oto odbiorcy drewna żądają coraz to dłuższych spłat należności. Nie tak jeszcze dawno kupcy płacili wekslami z terminem płatności najwyżej do 6 mies., — teraz zaś w obiegu pojawiają się weksle z terminem nieraz do 10 mies.

Wogóle należy podkreślić, że wypłacalność w branży drzewnej znacznie się pogorszyła. Protesty wekslowe stają się niestety powszedniem zjawiskiem i co gorsza, — przyjmującem coraz to większe rozmiary. Nadal nie jest zadawalające położenie rynku i przemysłu drzewnego zachodnich województw.

Chodzi o to, że tartaki przecierały surowiec na skład w tej myśli, że w końcu nastąpi zmiana w handlu z Niemcami, i że wyjaśni się usposobienie na rynku wewnętrznym. Ostatni jednak miesiąc nie przyniósł upragnionego wyjaśnienia.

Poważniejszy spadek cen uwidocznił się w dziale mat. tartych (budowlanych), sprowadzanych z kresów wschodnich, w danym wypadku, — gotowe podłogi. Gdy w maju za m sz. tego materjału dostawcy żądali franco wagon Poznań, ca 175 zł, — to w lipcu już tylko — 145 zł. Szalówka po 65 zł, kantówka ok. 90 zł za m sz.

W końcu wypada nadmienić, że robotnicy zatrudnieni w poszczególnych ośrodkach przemysłu drzewnego, zaczynają wysuwać żądania podwyżki płac.

Drugiemi słowy — przy sprawdzaniu szablonem podziału wewnętrznych napięć zlutowanego miejsca za pomocą podłużnego przeginania piły, przy stykaniu się szablonu z piłą w miejscach złączeń, na brzegach piły powinny powstawać nieznaczne jaśnie.

Nadawanie grzbietom pił prawidłowej formy.

Wobec tego, że środkowa część piły taśmowej jest trochę dłuższą od jej krawędzi, powoduje to wewnętrzne napięcie, gdyż środkowa część działając na boczne części piły — rozciąga je, a boczne — wpływają na na jej ukrucenie.

W rezultacie powoduje to pewną równowagę w napięciu.

Lecz gdy zaczniemy wydłużać części piły, zaczynając od jednej z jej krawędzi i w miarę przybliżenia się do drugiej krawędzi będziemy stopniowo je zwiększać, to wewnętrzne napięcie przedstawiałoby się nie w ściągnięciu przez krawędzie środkowej części, a w skrzywieniu całej piły.

Krawędzie piły przestałyby być równoległemi, a grzbiet piły posiadałby albo kształt wypukły, albo też wklęśnięty, zależnie od tego od jakiej krawędzi zaczynalibyśmy przeprowadzać proces wydłużania.

Powstałoby te same zjawisko, gdybyśmy wydłużyli z początku środkową część piły, nie zmieniając długości jej krawędzi, t. j. żebyśmy spowodowali zwykłe zewnętrzne napięcie piły, a dopiero potem przystąpili do wydłużenia jednej z jej krawędzi.

W tym wypadku grzbiet piły wygiąłby się na zewnątrz swą bardziej wydłużoną krawędzią. Doświadczenie wszystkich amerykańskich fabryk, używających szerokie piły taśmowe, wykazuje, że niezależnie od tego, jaki profil posiadają tarcze warsztatów piłowych, najlepsze rezultaty pracy piły są wtedy, gdy jej stan odpowiada tylko co opisanemu, czyli, gdy tylna krawędź piły jest dłuższą od przedniej, a więc gdy piła na całej swojej długości nie jest prostolinijna, a posiada wypukły grzbiet.

Fachowa literatura umieszcza cały szereg wyjaśnień powyższego zjawiska, lecz powody jego niezawsze są identyczne.

Tak n. p. przy mierzeniu temperatury brzeszczotu intensywnie pracującej piły, jej przednia, uzębiona krawędź nagrzewa się znacznie więcej, co powoduje wydłużenie tej ostatniej. Dlatego też należy przedłużyć zawczasu tylną krawędź piły.

(Dokończenie nastąpi).

Bezwarunkowo wszelkie zatargi między pracodawcami a robotnikami przem. drzewnego są, zwłaszcza w dobie dzisiejszej, zewszechmiar niepożądane i tylko mogą pogłębić i tak już trudno położenie tej dziedziny.

Strajk robotników, jaki miał miejsce w Białowieży i Hajnówce zakończył się podwyżką płac o 15—29 proc.

Ogólne więc położenie na naszym rynku drzewnym i w handlu zagranicznym nie można ustalić wyrazem „katastrofalne" lecz i trudno mu nadać określenie „pomyślne", — poprostu konjunktura jest słabą. Wskazania zaś logiki kupieckiej dyktują, żeby z umiarem i spokojem śledzić rozwój wypadków na płaszczyźnie handlu drzewnego tak wewnątrz kraju jak i na rynkach zagranicznych.

Eksport drzewny w czerwcu r. bież.

(Dokończenie).

Naładunek drewna użytkowego na P. K. P. w wagonach 15 ton do przewozu w kraju wynosił w czerwcu przeciętnie dziennie wagonów (w nawiasach cyfry stat. anal. znacz., dot. maja) dla:

drewna kopalnianego 138 (131)
„ obrobionego 329 (308)
„ surowego 460 (463)

Zatem ruch przewozowy w kraju wykazał naogół w czerwcu żywsze tempo, niż w maju, zwłaszcza materjałów obrobionych, co należy tłómaczyć faktem podnoszenia się poziomu spożycia drewna na rynku wewnętrznym w okresie nietylko maj — czerwiec, lecz w ciągu całego roku bież.

W porównaniu z czerwcem 1927 r. w przewozie kopalniaków nie znajdujemy, żadnej różnicy (138 wag. dz.), zato przeciętny przewóz dzienny drewna obrobionego wykazuje rożnicę aż 69 wagonów na korzyść czerwca r. b., identycznie rzecz się ma w grupie drewna surowego, — różnica: 16 wag. Przewóz w kraju drewna opałowego w wagonach tejże pojemności, w czerwcu wynosił 229 wag. w porównaniu z majem (191) występuje różnica o 38 wag., w stosunku zaś do do czerwca r. ub. (228) większego odchylenia niema.

Do wywozu zagranicę załadowano w okresie sprawozdaw. przec. dziennie wagonów 15 tón w ilości 779.

W porównaniu z majem zwiększenie tonażu eksportowanego drewna wynosi 140 wag., w por. zaś z czerwcem 1927 r. spadek przedstawia się cyfrą 246 wag. (!) Prawda, począwszy od kwietnia r. bież., t. zn. za okres 3 mies. ilości załad. wag. drewnem do wywozu zagr. ustawicznie się zwiększa (IV—560, V—639, VI—779), lecz nie osięgnęła ona wysokośc, jaką wykazuje marzec — 898 wag.

W 1927 r. przeciętna wynosi 987 wag. Jest to ilość faktycznie rekordowa, gdyż ani w 1926 r. (788 w.), ani też w 1925 r. (438 w.), a tem mniej w latach poprzednich, takiej liczby statystyka nie notowała.

Do wywozu drewna na rynki zagraniczne przez Gdańsk w czasie sprawozdawczym załadowano dziennie 169 wagonów, — przez inne punkty graniczne 610.

I tu znowóż, porównując z czerwcem r. ub. zauważamy, charakterystyczne dla okresu zeszłorocznego, ożywienie ruchu, bowiem wówczas ładowano drewnem przec. 366 wag, idących przez Gdańsk, zatem różnica wynosi „tylko" 197 wag. na korzyść czerwca 1927.

Coprawda był to okres wojny celnej z Niemcami w dziedzinie handlu drzewnego, co było powodem, iż znaczne transporty kolejowe drewna polskiego, odchódziły na rynki Rzeszy via Gdańsk, no i pozatem w tym okresie datuje się rozwój eksportu naszej produkcji drzewnej na rynki zamorskie, z tych zaś zwłaszcza — angielskie.

Zjawiska te wyciekały z faktu usilającej się konsumcji drewna zagranicą, podczas gdy krajowe zapotrzebowanie było jeszcze aż nazbyt mierne.

Różnica ilości załadowanych przec. dziennie wagonów i skierowanych przez inne punkty graniczne między czerwcem r. bież. a tymże czasem 1927 r. określa się cyfrą (VI 1928 r. — 610 w., VI 1927 r. — 659 w.) 49 wag.

W marcu r. b. w tych kierunkach odchodziło 719 wag. dziennie. Gwałtowny spadek obserwuje się już w kwietniu — 444 wag., w następnych miesiącach postępuje poprawa: i tak w maju — 496 wag., w czerwcu zaś nawet 610 wag.

Znaczny wzrost wywozu w czerwcu papierówki, bezwątpienia przyczynił się w dużej mierze do zwiększonego ruchu przewozowego.

Gdy w czerwcu 1927 r. udział wywożonego drewna, a załadowanego w wag. 15 t. na obszarze P. K. P. (wył. obręb w m. Gdańska) w ogólnym ruchu wywozowym produkcji krajowej, wynosił ok. 31,5 proc., to w okresie sprawozdawczym — zaledwie 23 proc., natomiast w maju (r. b.) ok. 20,5 proc.

Szczegółowe zestawienie handlu zagranicznego drewnem z poszczególnymi krajami (przywóz i wywóz) w czerwcu, podamy w najbliższym czasie.

Notowania dewiz z dnia 18. sierpnia 1928 r.

Obsługa radjotelegraficzna P. A. T-icznej.

Dewiza	Stopa dyskont.	Parytet w zł	Notowania za	w Warszawie	Gdańsku	Berlinie	Londynie	Nowym Jorku	Paryżu	Pradze	Zurychu	Wiedniu
Warszawa . .	8	—	100 zł	—	—	—	43.35	11.25	—	—	58.22	—
Poznań . . .	8	—	100 zł	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gdańsk . . .	6	173,52	100 Gd. gld.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Berlin	7	212,34	100 R. M.	—	—	—	20.362	23.84	—	—	123.80	—
Belgja	4	123,94	100 belg.	—	—	—	34.898	13.91	—	—	72.25	—
Bukareszt . .	6	172,—	100 l.	—	—	—	795	0.61	—	—	3.17	—
Budapeszt . .	6	155,90	100 pengo	—	—	—	27.86	17.50	—	—	90.56	—
Holandja . . .	$4\frac{1}{2}$	358,31	100 gld. hol.	—	—	—	12.10.62	40.11	—	—	208.27	—
Kopenhaga . .	5	238,88	100 k. d.	—	—	—	18.187	26.69	—	—	138.65	—
Londyn . . .	$4\frac{1}{2}$	43,38	1 funt szterl.	—	—	—	—	4.853	—	—	25.21	—
Nowy York . .	5	8,9141	1 dolar	—	—	—	4,85.40	—	—	—	5,19.30	—
Paryż	$3\frac{1}{2}$	172,—	100 fr. franc.	—	—	—	124.16	3.90	—	—	20.30	—
Praga	5	180,62	100 k. cz.	—	—	—	163 78	2.96	—	—	15.38	—
Rzym	$5\frac{1}{2}$	172,—	100 l.	—	—	—	92.81	5.23	—	—	27.16	—
Szwajcarja . .	$3\frac{1}{2}$	172,—	100 fr. szwajc.	—	—	—	25.212	19.25	—	—	—	—
Sztokholm . .	4	238,88	100 k. szw.	—	—	—	18.133	26.77	—	—	139,05	—
Wiedeń . . .	$6\frac{1}{2}$	125,43	100 szyling.	—	—	—	34.41	14.10	—	—	73 22	—

SPRAWOZDANIA HANDLOWE.

RYNKI KRAJOWE.

Wyniki sprzedaży drewna użytkowego i opałowego w nadleśnictwach państwowych.

Nadleśnictwo Państwowe Bartodzieje D. L. P. Bydgoszcz

Submisja w dniu 27. lipca 1928 r.

Sosna I—IV kl.	989.24 m3	za m3	32.43 zł

Nadleśnictwo Państwowe Miradz D. L. P. Poznań.

Licytacja w dniu 4. sierpnia 1928 r.

Dąb I—V kl.	56.63 m3	za m3	64.80 zł
Brzoza II—III „	9.54 „	„	38.26 „
Sosna I—III „	139.49 „	„	57.92 „
„ szczapy opałowe		za mp.	14.00 „
„ wałki „		„	8.00 „

Dyrekcja Lasów Państwowych w Łucku

Licytacja w dniu 8 sierpnia 1928 r.

Bindra dębowa	10"	za m3	18.20 zł
„ „	12"	„	25.50 „
„ „	14"	„	32.10 „
„ „	18"	„	41.20 „
„ „	22"	,	53.60 „
„ „	27"	„	66.75 „

Notowania oficjalnej Giełdy Zbożowej w Poznaniu:

Cena za 100 kg. netto franco stacja załad., ładunki całowagonowe, dostawa natychmiastowa.

dnia 17. 8. 1928 r., na żyto: 34.00—35.50 zł.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

KOMUNIKAT

Izby Przemysłowo - handlowej w Poznaniu.

Izba Przemysłowo - Handlowa w Poznaniu donosi, że dodatkowy protokół do traktatu handlowego z Norwegją wszedł w życie dnia 20. lipca b. r. Protokóły dodatkowe do traktatu handlowego z Czehosłowacją i Francją zaś weszły w życie dnia 1. sierpnia b. r.. Zmienione temi protokółami konwencyjne stawki celne zobaczyć można w Izbie na pokoju 8.

* * *

Izba przemysłowo - handlowa w Poznaniu komunikuje, że Francuskie Towarzystwo „CHARGEURS REUNIS", które uruchomi linję łączącą Gdynię z Ameryką Południową, zainstalowało na statkach „Krakus" i „Światowid" dwie bezpłatne witryny o wymiarach następujących: Długość 2,40 m. wysokość 3 m głębokość 0,40, zaopatrzone w trzy półki równoległe, wysuwane.

Witryny te są przeznaczone dla propagowania wytwórczości polskiej gdyż umieszczone na statkach dadzą możność oglądania ich przez obcokrajowców. Pożąda-

KALENDARZ TERMINOWY

SPRZEDAŻY DREWNA ZARZĄDÓW LEŚNYCH,

ogłaszających swe sprzedaże w Rynku Drzewnym.

S. = Submisja
L. = Licytacja
W. = Z wolnej ręki

Termin dnia	godz.	Miejscowość (lokal sprzedaży)	w. = Województwo d. = Dyrekcja Lasów Państw.	Rodzaj drewna	klasa	Dłużyce sztuk	Dłużyce m³	Kopalniaki i inne użytkowe m³	Kopalniaki i inne użytkowe mp.	Drewno opałowe mp.	Bliższe szczeg. W R. D.	ogłoszenie Nr.	Rodz. sprz.	Uwagi
22.VIII.28.	11^{00}	P. N. Szarłata (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna brzoza	I-IV II-IV	292 131	200,60 56,08	163,22			90	1093	S	
	12^{00}	P. N. Hajnowskie (kancelarja)	d. białow.	sosna świerk			1218,38		669,30	222,10	89	1089	S	i na 12,787 kóp dęb. klepki memelskiej i 5826 lag bindry dębowej
23.VIII.28.	9^{30}	P. N. Oborniki (sala p. Narożyńskiego)	d. - pozn.								91	1106	L	na drewno użytk. i opał.
	10^{30}	P. N. Podanin (kancelar:a)	d. - pozn.	sosna	I-IV		674,15				88	1079	S	w tem † 60,12 m3
	11^{00}	P. N. Sarniagóra (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna brzoza	I-IV II-IV	2382 158	1947,20 50,14	90,76			89	1088	S	
	12^{00}	D. L. P. Siedlce (kancelarja)	d. - siedl.								86	1070	S	na sprzedaż produktów suchej destylacji drewna, karpiny przemysł. oraz wydzierż. terpentyniarni
24.VIII.28.	11^{00}	P. N. Gołąbek (kancelarja)	d.- bydgoska	sosna	I-IV	997	597,69	659,41			90	1094	S	
27.VIII.28.	10^{00}	P. N. Oborniki (kancelarja)	d. - pozn.								91	1107	S	na uszkodzone tyczkowiny drągowiny sosnowe na pniu
	11^{00}	P. N. Jagiellońskie (kancelaria)	d. - białow.	dąb dąb grab jes. olsza świerk	I-III I-III			2209—	695,25	402,—	91	1105	L	
	12^{00}	D. L. P. Siedlce (kancelarja)	d. - siedlce								85	1057	S	na wydzierżawienie tartaku „Smolarz"
	12^{00}	P. N. Łuninieckie (kancelarja)	d. - białow.	dąb świerk			380,80 100,30				90	1095	L iS	
28.VIII.28.	10^{00}	D. L. P. Lwów (kancelarja P. Osławy)	d. - lwowska	świerk jodła jodła			4465,95 2278,78				90	1098	S	
	11^{00}	P. N. Kąty (kancelarja)	d. - pozn.	sosna dąb brzoza olsza buk wiąz dagl.	I-IV I-V II-IV II-III III-IV	757 31 15 2 46	323,96 13,04 6,40 3,07 1,01 6,24	664,13	35,— 4,20		90	1091	S	i na 3205 szt. drągów sosn. i 26 szt. brzcz. w drzewie użytk. sosn. † 121,27 m3, brzozow. 0,53 m3, dąb 0,36 m3

nem by więc było, aby napisy zredagowane były w języku hiszpańskim, wzgl. portugalskim.

Próbki należy kierować do firmy „Worms & Cie", Warszawa, ul. Królewska 10, lub Gdańsk, Langemarkt 17.

Próbki mają być umieszczane przez powyższe towarzystwo bezpłatnie.

KOMUNIKAT
Pomorskiej Izby Rolniczej.

Wydział Leśnictwa Pomorskiej Izby Rolniczej i Związek Właścicieli Lasów na Pomorzu urządzają w dniu **29 sierpnia 1928 r.** wycieczkę naukową dla właścicieli lasów i leśników zawodowych do Państwowego Nadleśnictwa Klosnowo, powiat Chojnice, Pomorze.

Celem wycieczki jest oglądnięcie największej w Europie wyłuszczarni nasion leśnych, urządzonej podług ostatnich wymogów techniki.

Pozatem uczestnicy wycieczki będą mieć sposobność zaznajomić się z walką techniczną przeciw masowo występującej gąsienicy poproch cetyniaka (bupalus piniarius). Motorowe rozpylacze najnowszej konstrukcji rozpylają trujące proszki związków arsenowych na korony opadniętych drzewostanów sosnowych, w następstwie czego zdychają gąsienice, które pożarły igły posypane trującymi środkami.

Zbiórka uczestników we środę dnia 29 sierpnia 1928 r. godzina 14.30 w Chojnicach, Hotel Engel, następnie wyjazd samochodami do około 10 km. odległego nadleśnictwa Klosnowo. Powrót do Chojnic godzina 19.00. Na życzenie uczestników i po uprzedniem zgłoszeniu do dnia 25. VIII. br. zapewnia się dojazd autobusem z Chojnic do Klosnowa za opłatą ca 3 zł.

Zgłoszenia kierować należy do Wydziału Leśnictwa Pomorskiej Izby Rolniczej Toruń ul. Sienkiewicza 40.

Redaktor odpowiedzialny za dział Rynku Drzewnego Józef Ziółkowski, za dział ogłoszeń i administrację wydawnictwa Edmund Bartz

Ogłoszenie

Submisja na drewno opałowe i papierówkę

Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu ogłasza submisję na niżej wyszczególnione partje opałowego drewna sosnowego z cięć sówkowych:

Nr. losu	Leśnictwo	Oddział	Szczapy mp.	Okrąglaki mp.	Wałki łup. mp.	Wałki okrągłe mp.	Gałęzie I. kl. mp.	Razem mp.	Odległość od spławu względnie stacji
			powyżej 14 cm. w czubie						
	Nadleśnictwo Margonin-Wieś.								
1	Margonin	całe leśn.	—	—	—	673	—	673	2—4 klm.
2	Weśrednik	„ „	—	—	—	1922	—	1022	„
	Nadleśnictwo Wronki								
3	Borek	3, 5, 8/9, 14/19, 22	—	277	—	234	—	511	2—5 klm.
4	Smolnica	27/28, 31/33, 37/39, 47, 67, 68, 71, 94	—	183	—	408	—	591	„
5	Głuchowiec	245, 270, 248, 249, 193, 222, 223, 190, 188	—	227	—	2322	—	2549	4—6 klm.
6	Dębogóra	281, 288, 292, 418	—	208	—	56	—	264	„
	Nadleśnictwo Międzychód.								
7	Mokrzec	całe leśn.	—	170	—	2840	—	3010	8—10 klm.
8	Drzewce	„ „	—	93	—	1514	—	1607	5—7 „
9	Radusz	„ „	—	1795	—	8987	—	10782	12—14 „
10	Sowiagóra	„ „	—	137	—	3149	—	3286	10 12 „
11	Zmijowiec	„ „	—	223	—	1265	—	1488	7—10 „
	Nadleśnictwo Drawsko.								
12	Brzozowica	całe leśn.	—	—	—	1837	—	1837	3—12 klm
	Nadleśnictwo Promno.								
13	Gołepole	61e, 79b, 80, 97c, 99/101, 103, 104, 106 —	46	—	141	792	195	1174	7—9 klm
14	Kruszewo	118b, 120b, 122, 124/27, 214 a i b	361	—	441	—	1215	2017	4—5 klm
15	„	O. U. Z. 1f. 128b, 131/33, 155b, 212	401	—	309	—	510	1220	„
16	Wałkowice	166a, 168/71, 178/79, 174a, 184a, 186c, 203b	273	—	887	—	—	1160	6—8 klm
	Nadleśnictwo Wronki.								
17	Borek	6a	—	—	985	—	—	989	1—4 klm
18	„	7, 10, 11	—	—	975	—	—	975	„
19	„	12	—	—	940	—	—	940	„
20	Borek	13	—	—	903	—	—	903	1—4 klm.
21	„	3, 5	—	—	520	—	—	520	„
22	Smolnica	38, 39	—	—	663	—	—	663	2—5 „
23	„	51, 91, 92	—	—	1290	—	—	1290	„
24	„	jak los 4	853	—	110	—	—	963	„
25	Lutyniec	całe leśn.	286	—	631	—	—	917	2—5 „
26	Głuchowiec	270	302	—	675	—	—	977	„
27	„	271	527	—	1689	—	—	2216	„
28	Otorowo	439, 433/44, 447 48	704	—	94	—	—	798	7—9 „
29	„	407, 425, 428, 429, 431/32, 437, 440	433	—	194	—	—	627	„
30	„	438, 440/42, 445, 449	385	—	35	—	—	420	„
	Nadleśnictwo Drgwsko.								
31	Kaczyniec	36a i b 64b i d	—	—	5978	—	304	6282	10 klm.
32	„	18/20, 35b, 37a i b, 36c, 38a, 60/63a, 64c i e, 90d, 91c	—	—	4046	—	1081	5127	12—13 „
33	Przecznik	10a i b, 11B, 12	102	—	4839	—	16	4957	12—17 klm
34	„	15, 21/23, 4b	577	—	1311	—	652	2540	13—16 „
35	„	40a, 41a i c, 42a i b, 65b i c, 66a, b, c	548	—	2306	—	645	3499	15—16 „
36	Radęcin	43, 44a, b, 45c, 67a	533	—	3282	—	373	4188	12—19 „
37	„	96c, 105a, b, 106	—	—	1962	—	71	2033	12—15 „
38	„	107a, 108a, 19a i c, 134b, 136a, c, 137a	472	—	2822	—	34	3328	10—18 „
39	„	159, 161abc, 162abd, 185b, 186, 187	117	—	2065	—	161	2243	10—15 „

Pisemne oferty zalakowane z napisem „Submisja na drewno opałowe" należy składać w Dyrekcji Lasów Państwowych w Poznaniu — referat handlowy — Poznań, ul. Gołębia 1, pokój 591 — do dnia **30. sierpnia** 1928 r. godz. 11-tej, poczem nastąpi otwarcie ofert. Przed otwarciem ofert należy przedstawić pokwitowanie za złożone wadjum w wysokości 5% ogólnej oferowanej ceny kupna na P. K. O. nr. 206835. W wypadku nieobecności oferenta pokwitowanie należy załączyć przy ofercie.

Cenę należy oferować na każdy sortyment osobno lecz na cały los (jednostka sprzedażna) w złotych i ułamkach złotego cyframi i słowami.

Dyrekcja nie odpowiada za jakość drewna i ścisłość rozmiarów.

Bliższych szczegółów oraz informacji udziela Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu — referat handlowy — względnie odnośne Nadleśnictwo

1108 **Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu.**

934 **ANTHON**

Maszyny-specjalne

do fabrykacji beczek
a mianowicie dla piwa — wina — oliwy — nafty — cementu — masła — farb — chemicznych produktów
Maszyny do fabrykacji wełny drzewnej — obcasów drzewnych — kopyt obuwniczych — trzonków pp.

ANTHON & SONNER

Maskinfabrik og Jernstoberi
KOLLUND-OSTERSKOV, Post Norre-Smedeby 45 Danmark

Państwowe Nadleśnictwo Durowo

pow. Wągrówiec

LICYTACJA

w sobotę, dnia **25. sierpnia 1928 r.** o godz. 10-tej rano w lokalu p. Wierzejewskiej w Wągrówcu zostanie sprzedane najwięcej dającemu za gotówkę w większych losach 541 szt. = 316.92 m³ buculcu sosnowego III/IV kl. z wyrębu zimowego 1926/27 Oddział 29 leśnictwa Dębina.

Klasyfikacja dawniejsza, drewno okorowane na podkładach, od stacji Wągrówiec około 3,5 klm.

1112 **Nadleśniczy państwowy.**

ZAKUPUJEMY STALE ZA GOTÓWKĘ

objekty leśne, drzewostany wszelkiego rodzaju i kopalniaki.

Zachodnie Towarzystwo dla eksportu drzewa Sp. z o. o.

KRAKÓW, DUNAJEWSKIEGO 9

15

B. SZYMCZAK, Makler drzewny

Telefon 65-05 **Poznań** ul. Polna 4, Telefon 65-05.

Przyjmuje zlecenia na zakup i sprzedaż 1068

materjału tartego i okrągłego wszelkiego rodzaju.

SIKAWKI do skrapiania kultur

ma na składzie
i przyjmuje do reparacji
oraz dostarcza
części rezerwowe

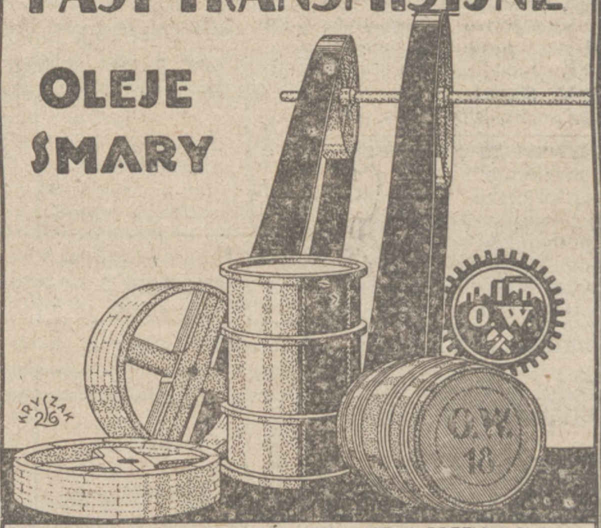

Składnica Narzędzi Leśnych
„Przeglądu Leśniczego" i „Rynku Drzewnego"
Poznań, Wielkie Garbary 20.

375

PASY TRANSMISYJNE

OLEJE
SMARY

SPECJALNY SKŁAD PRZYBORÓW TECHNICZNO-PRZEMYSŁOWYCH

OTTO WIESE

BYDGOSZCZ

UL. DWORCOWA 62. - TELEFON 459.

Mamy do natychmiastowej dostawy do oddania:

ca 1000 m3 okrąglaków topolow.
od 0,60—1,20 m grub.,
ca 200 m3 okrąglaków jesion.
od 35 cm w czubku zwyż,
ca 1000 m3 olchowego mat. tartego
13—100 mm., pochodzenia wołyńskiego,
ca 5000 m3 sosn. kopalniaków
w całych długościach,
ca 1000 mp. jodłowej papierówki
1 m dług. 1072

Zapytania uprasza się kierować do

F-my **KOWOLLIK & KOHUT,** Przemysł Drzewny
Skoczów, „Villa" Górki.

Kupujemy stale po najwyższych cenach

tarty materjał olszowy, bukowy i sosn.

Oferty kierować do 1102

f-my **Kowollik & Kohut,** Przemysł Drzewny
Skoczów, „Willa" Górki.

Poszukujemy większe ilości

sosnowych bali wagonowych

z natychmiastową oraz późniejszą dostawą.

Oferty prosimy złożyć pod adresem 1113

Julius Wegener, Tow. Akc.

Gdańsk-Wrzeszcz, Hauptstr. 98.

Czcionkami Drukarni Rynku Drzewnego T. z o. p. Poznań ulica Wielkie Garbary nr. 20.